Українська мова

1. Прочитай ІІІ частину оповідання «Злочин Жори Горобейка.

Тема й головна думка. Проблема. Конфлікт. Характеристика персонажів. Читаємо в особах. Театралізуємо.

Оповідання

ЗЛОЧИН ЖОРИ ГОРОБЕЙКА
Частина 3

...Стояв місяць травень. Сонце світило майже по-літньому, сліпучо й жарко.

Обережно крадучись уздовж парканів і перебігаючи від дерева до дерева, хлопці проходили вулицею. І весь час **підозріло озиралися**: чи не стежить за ними хто. Але на вулиці було тихо і порожньо.

Нарешті Вітя Деркач зупинився і таємничим голосом промовив:

— Тут!

Хлопці скупчилися навколо нього. Відштовхуючи лобами один одного, вони припали до шпари́ни між дошками. Почувся збуджений шепіт: «Посунься», «Не заважай!», «Не штовхайся, а то як дам!»

Хлопці замовкли й причаїлися. Спочатку вони нічого не бачили й не чули. Тільки шелест листя та миготіння перед очима осяяних сонячними зайчиками гілок бузку. Але ось десь **ліворуч**, за кущами, **почувся** голос дівчинки. Потім голос Жори.

Штовхаючись і наступаючи один одному на ноги, вони рушили вздовж паркана. Паркан круто **завертав праворуч** і впирався в глуху стіну якогось сараю. Між сараєм та парканом світилася велика щілина — навіть руку просунути можна.

— Сюди! Тільки тихше! — **тихо шепнув** Вовка Вовченко, що йшов попереду всіх.

І тут хлопці побачили Жору. Вони заціпеніли й навіть перестали дихати.

Жодних сумнівів не було: Жора грався. Він стояв

LIVEWORKSHEETS

навколішках перед маленьким іграшковим столиком, за яким сиділи синій плюшевий ведмедик, целулоїдне негреня й знайома вже Віті Деркачу блакитноока лялька Маша. Жора насипав у маленькі жерстяні тарілочки пісок і говорив:

— Зараз ми швиденько поснідаємо й вирушимо в кругосвітню подорож. Пароплав «Санта Марія» стоїть під парами. Здається, вже був другий гудок? Правда, Таню?

— Авжеж, авжеж, треба поспішати, а то запізнимось.

Хлопці чули тільки пискливий тоненький голосок. Самої дівчинки вони не бачили, вона була десь за сараєм.

— Буде тобі зараз подорож! Кругосвітня!.. «Санта Марія!» — процідив крізь зуби Вовка. — Хлопці, пішли!

Хлопці тільки й чекали його наказу. Вони **швидко перелізли** через паркан, скочили в сад, і за якусь мить Вовка Вовченко вже стояв, схрестивши руки на грудях і примруживши очі, перед Жорою.

— Дивіться всі! Дивіться всі! Відомий воротар грається в ляльки. Заслужений майстер спорту по ляльках середньої ваги. От не знав!..

Усе презирство, на яке тільки був здатний Вовка, він вклав у ці образливі слова. Завмерши від подиву й несподіванки, Жора все ще стояв на колінах. О, це була разюча картина! Вовка Вовченко у величній і гордій позі, а перед ним на колінах, з іграшковою каструлькою в руках, Жора Горобейко!..

Кульмінація. — Так хоч покажи, на кого ти нас проміняв, — Вовка обернувся, шукаючи очима дівчинку, голос якої **щойно чули** хлопці. — Познайом нас з...

І раптом Вовка осікся. Слова застрягли у нього в горлі. Він закліпав очима й завмер із відкритим ротом. Біля сараю під кущем квітучого бузку стояло невеличке ліжко. На ньому лежала бліда худенька дівчинка років дев'яти. Вона була дивно нерухома, немов закам'яніла. Здавалося, її закували в якийсь сліпучо-білий панцир. Було видно лише

LIVEWORKSHEETS

її тонкі худі руки, що лежали поверх простирадла, і маленьку біляву голівку, ледь повернуту в бік хлопців. Великі темні очі дівчинки **дивилися злякано й розгублено**.

У саду **стало** так **тихо**, що чути було, як десь за кущами **заклопотано й невдоволено гуде** джміль.

Спадання дії. Жора підвівся із землі, обтрусив пісок із колін і, випрямившись, хрипкуватим зривистим голосом промовив:

— Що ж, знайомтесь. Це Таня. Моя сусідка. Тільки... підійдіть, хлопці. Вона... не встає. Вона... у гіпсі лежить. Другий рік уже. У неї хвороба хребта́. Тепер їй всього місяць лежати лишилось. Потім вона встане і все буде нормально. А поки що... їй, звичайно, **нудно лежати** весь час, ну і... — Жора почервонів, — я її розважаю.

Розв'язка. Хлопці мовчали. Ви знаєте, є такий вираз — «хотілося провалитись крізь землю». Дуже влучний вираз! Можливо, вперше в житті хлопці відчули, що він означає.

Їм хотілося саме провалитись крізь землю від ніяковості й пекучого сорому. Та ба! Провалитися вони не могли. І сховатися було нікуди. І хлопці підійшли до білого ліжка, що стояло під кущем квітучого бузку, познайомилися з Танею і по черзі потиснули її маленьку худу руку.

А Вовка Вовченко, капітан футбольної команди й найавторите́тніша людина в класі, сказав, ні на кого не дивлячись:

— Узагалі, ми... **випадково** сюди **потрапили**. Ми тебе шукали, щоб сказати, що тренування сьогодні не буде... з технічних причин.

Всеволод Нестайко

LIVEWORKSHEETS

2. Дай відповіді на запитання:

В якому місяці відбуваються подіїї?

А) березень Б) квітень В) травень

Куди прямували хлопці крадучись уздовж парканів?

А) до Жори. Б) на рибалку. В) на тренування.

Чий голосок почули хлопці?

А) голос Жори Б) голос дівчинки

В) голос мами Г) голос вчительки

Як почувала себе дівчинка?

А) злякано Б) розгублено

В) заклопотано Г) невдоволено

Чому дівчинка не встала?

А) У неї була хвора нога.

Б)У неї був поганий настрій.

В) У неї була хвороба хребта.

Яку назву мав пароплав, на якому Жора обіцяв влаштувати кругосвітню подорож?

А) "Санта Барбара" Б) "Санта Клаус"

В) "Санта Марія" Г) "Санта Моніка"

Який влучний вислів вперше в житті відчули хлопці?

А) "хотілось провалитись крізь землю"

Б) "ловити гав"

В) "як грім серед ясного неба"

Г) "літали у хмарах"

3. Розподіли прислівники за питаннями.

всюди	уперед	весело	напередодні	давно	зранку	праворуч
навпростець	гарно	униз	зліва	уміло	угору	убік
туди	нестримно	позаду	додому	швидко	поруч	назад
недалеко	щодня	бездоганно	посередині	сьогодні	учора	восени

Де?	Як?	Куди?	Коли?

LIVEWORKSHEETS